

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ІНСТИТУТ ФІЛОЛОГІЇ

КАФЕДРА СВІТОВОЇ ЛІТЕРАТУРИ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи

«30» _____ 2020 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ІСТОРІЯ СВІТОВОЇ ХУДОЖНЬОЇ КУЛЬТУРИ:

ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ХУДОЖНЬОЇ КУЛЬТУРИ

для студентів

Галузь знань 03 Гуманітарні науки

Спеціальності 035 Філологія

Спеціалізації 035.01 Українська мова та література

Освітньої програми 035.01.04 Зарубіжна література та світова художня культура

Освітнього рівня другого (магістерського)

Київ-2020

Розробники:

Гальчук Оксана Василівна, доктор філологічних наук, доцент, професор кафедри світової літератури

Викладачі:

Гальчук Оксана Василівна, доктор філологічних наук, доцент, професор кафедри світової літератур

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри світової літератури

Протокол №5 _____ від «15» січня _____ 2020 р.

Завідувач кафедри _____ (Ковбасенко Ю.І.)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми «Зарубіжна література та світова художня культура» _____ 2020 р.

Гарант освітньої програми _____ (Ковбасенко Ю. І.)

Робочу програму перевірено _____ 2020 р.

Заступник директора _____ (Заяць Л.І.)

Пролонговано:

на _ 20 _ /20 _ н.р. _____ (_____), « _ » _ 20 _ р., протокол № _____

на _ 20 _ /20 _ н.р. _____ (_____), « _ » _ 20 _ р., протокол № _____

на _ 20 _ /20 _ н.р. _____ (_____), « _ » _ 20 _ р., протокол № _____

ЗМІСТ

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	4
2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	5
3. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	7
4. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	8
5. КАРТКА.....	13
6. КОНТРОЛЬ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ.	
• СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ.....	14
• ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ТА КРИТЕРІЇ ЇЇ ОЦІНЮВАННЯ.....	14
• ФОРМИ ПРОВЕДЕННЯ МОДУЛЬНОГО КОНТРОЛЮ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ.....	18.
• ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ.....	20
7. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА.....	23
8. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ.....	26

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
Історія світової художньої культури		
Вид дисципліни	Обов'язкова	
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів/годин	3/90	
Курс	5	
Семестр	9, 10	
Кількість змістових модулів з розподілом		
Обсяг кредитів	7 кр./ 210	
Обсяг годин, у тому числі:		
Аудиторні	56	
Модульний контроль	14	
Семестровий контроль	30	
Самостійна робота	65	
Форма семестрового контролю	іспит	
Історія світової художньої культури: Історія української художньої культури		
Курс	5	
Семестр	10	
Кількість змістових модулів з розподілом	3	
Обсяг кредитів	3	
Обсяг годин, у тому числі:	90	
Аудиторні	24	
Модульний контроль	6	
Семестровий контроль	15	
Самостійна робота	45	
Форма семестрового контролю	іспит	

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна «Історія світової художньої культури: історія української художньої культури» є складником підготовки магістрів освітньої програми «Зарубіжна література і світова художня культура».

Мета курсу: вивчення дисципліни «Історія світової художньої культури: історія української художньої культури» спрямовано на реалізацію сучасної концепції освіти студентів вищих навчальних закладів України, основою якої є ґрунтовна історико-філософська підготовка у поєднанні з орієнтацією на світоглядно-філософські проблеми сьогодення.

Завдання курсу:

- ознайомлення з історією та сучасним станом української культури, як інтегральної культурологічної дисципліни, досягти якої можливо з огляду на те, що складові частини курсу органічно поєднують в собі як історичні аспекти української культури, так і окремі її специфічні галузі та напрямки, зокрема, мистецтво, науку, освіту, релігію тощо.
- вивчення здобутків української матеріальної та духовної культури від її витоків до сьогодення, можливостей запозичення культурних цінностей інших народів,
- порівняльний аналіз ролі і місця вітчизняної культури у контексті світових та європейських культуротворчих процесів.

Студент **повинен знати:**

- концептуальні засади історії та теорії української культури;
- історію культури України, її місце у сучасному світі та Європі;
- головні напрями розвитку духовної культури України;
- історію становлення та розвитку окремих галузей української культури – театру, музики, образотворчого мистецтва, архітектури
- міжкультурні зв'язки України з країнами Європи та світу;
- проблеми та перспективи розвитку української культури у сучасному цивілізаційному процесі.

Результатами навчання за дисципліною «Історія світової художньої культури: історія української художньої культури» є оволодіння такими

Загальними компетентностями:

ЗК 1. Обізнаність та розуміння філософсько-світоглядних засад, сучасних тенденцій, напрямків і закономірностей розвитку вітчизняної науки в умовах глобалізації й інтернаціоналізації.

ЗК 2. Володіння загальною та спеціальною методологією наукового пізнання, застосування здобутих знань у практичній діяльності.

ЗК 3. Опанування навичок проведення аналітичної та експериментальної наукової діяльності; організація, планування та прогнозування результатів наукових досліджень.

ЗК 4. Ініціювання та виконання наукових досліджень, результатом яких є одержання нових знань.

ЗК 5. Генерування нових ідей (креативність), абстрактне мислення, вміння пристосовуватись до нових умов та ситуацій.

ЗК 6. Досконале володіння українською та іноземними мовами з метою здійснення наукової комунікації, міжнародного співробітництва, відстоювання власних наукових поглядів.

ЗК 7. Здатність спілкуватися з різними цільовими аудиторіями, використовуючи відповідну лексику, методи, техніки та прийоми.

ЗК 8. Застосування сучасних інформаційних і комунікаційних технологій, включаючи методи отримання, обробки та зберігання наукової інформації.

ЗК 9. Набуття ораторської майстерності для публічного представлення і захисту наукових результатів, публічного виступу на вітчизняних та міжнародних наукових форумах, конференціях і семінарах.

ЗК 10. Удосконалення педагогічної майстерності, педагогічної техніки, професійних вмінь майбутніх вчених, викладачів вищої школи.

Фаховими компетентностями:

ФК 1. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми, організовувати, планувати, реалізовувати та презентувати наукове дослідження фундаментального та/або прикладного спрямування.

ФК 2. Спроможність аналізувати, оцінювати та порівнювати різноманітні теорії, концепції та підходи з предметної сфери наукового дослідження, робити відповідні висновки, надавати пропозиції та рекомендації.

ФК 3. Здатність формулювати та вирішувати сучасні наукові й практичні проблеми, організовувати і проводити науково-дослідну та експериментально-дослідницьку діяльність за обраним напрямом.

ФК 4. Пошук, оброблення, аналіз і контекстуалізація значного обсягу наукової інформації з різних джерел, інтерпретація результатів наукових досліджень.

ФК 5. Виконання оригінальних наукових досліджень у галузі філології на високому фаховому рівні, досягнення наукових результатів, що створюють нові знання, з акцентом на актуальних загальнодержавних проблемах з використанням новітніх методів наукового пошуку.

ФК 6. Розумітися на специфіці участі у національних та міжнародних грантах, що відповідають проблематиці дослідження молодого вченого; здатність оцінити рівень показників якості та інноваційні ризики комерціалізації проектних розробок у галузі філологічних наук.

Кількість годин, відведених навчальним планом на вивчення дисципліни, становить 90 години, із них:

10 год. – лекції

14 год. – семінарські заняття

6 год. – модульний контроль

15 год. – семестровий контроль

45 год. – самостійна робота

Вивчення курсу завершиться іспитом.

3. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					
		Аудиторна:					Самостійна
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Модульні контрольні роботи	
Змістовий модуль 1: Образотворче і музичне мистецтво України з погляду історичної перспективи							
Тема 1. Образотворче мистецтво України	2	2					
Тема 2. Музичне мистецтво України	2	2					
Тема 3. Поняття «національна культура».	2		2				
Тема 4. Малярська спадщина Т.Шевченка	2		2				
Тема 5. «Історія української культури» як навчальна дисципліна	5						5
Тема 6. Українське оперне мистецтво	2		2				
Тема 7. Соціокультурні та свідомісні виміри буття української людини	5						5
Модульний контроль	2					2	
За 1-ий модуль	22	4	6			2	10
Змістовий модуль 2: Театр і кіно України							
Тема 8. Етапи розвитку українського театру	2	2					
Тема 9. Кіномистецтво України	2	2					
Тема 10. Сучасний український театр	2		2				
Тема 11. Українське «поетичне» кіно	2		2				
Тема 12-13. Феномен культури Київської Русі	10						10
Тема 14-15. Українська культура доби бароко та Просвітництва	10						10
Модульний контроль	2					2	
За 2-ий модуль	30	4	4			2	20
Змістовий модуль 3: Архітектура і декоративно-прикладне мистецтво України.							
Тема 16. Архітектурна історія України. Українське декоративно-прикладне мистецтво.	2	2					
Тема 17. Архітектурний екскурс.	2		2				
Тема 18. Українське декоративно-прикладне мистецтво.	2		2				
Тема 20-21. Українська культура XIX-XX століття: визначні феномени, художні течії та стилі.	10						10
Тема 22. Сучасна українська культура: здобутки та перспективи	5						5
Модульний контроль	2					2	
За 3-ій модуль	23	2	4			2	15
Семестровий контроль	15						
Разом:	90	10	14			6	45
Усього:	90	10	14			6	45

4. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1.

ОБРАЗОТВОРЧЕ І МУЗИЧНЕ МИСТЕЦТВО УКРАЇНИ З ПОГЛЯДУ ІСТОРИЧНОЇ ПЕРСПЕКТИВИ (70 БАЛІВ)

Тема 1.

ОБРАЗОТВОРЧЕ МИСТЕЦТВО УКРАЇНИ

Українська національна культура як цілісна система, її найхарактерніші особливості у вимірі даної категорії. Універсальні цінності української національної культури: національні символи, національна свідомість, національні інтереси, національна ідея. Поняття «національне відродження», його політико-культурний зміст, цілі. Культурна самоідентифікація особистості.

Зразки образотворчого мистецтва Трипільської та скіфської культури. Мистецтво грецьких міст Північного Причорномор'я. Художня культура Київської Русі: архітектурні споруди, монументальний живопис (мозаїки та фрески), іконопис, книжкова мініатюра. Художня культура польсько-литовської доби.

Художня культура козацької доби. Стиль бароко в українському мистецтві (архітектура, іконопис, портретний живопис, гравюра). Народна картина «Козак Мамай».

Живопис і графіка; творчість Т. Шевченка та ін. Реалізм у школах живопису. Жанри українського живопису XIX ст.

Модернізм і український живопис. Український авангард. Творчість бойчукістів. Мистецтво сучасної України.

Тема 2.

МУЗИЧНЕ МИСТЕЦТВО УКРАЇНИ

Первісні музичні інструменти. Музична культура античних міст Північного Причорномор'я. Музична культура Київської держави. Стародавня народна творчість: епос, календарно-обрядові та родинно-обрядові пісні.

Думи та історичні пісні. Мистецтво кобзарів і лірників. Хоровий концерт та його творці (М.Березовський, А.Ведель, Д.Бортнянський). Збірка «Сад божественних пісень» Г.Сковороди.

Народна музика: соціально- та родиннопобутові пісні. М.Вербицький: історія створення твору «Ще не вмерла Україна». М.Лисенко – основоположник національної композиторської школи в Україні.

Хорова, вокально-симфонічна і симфонічна музика (Л.Ревуцький, Б.Лятошинський. С.Людкевич, М.Скорик, Є.Станкович та ін.). Камерні жанри вокальної та інструментальної музики.

Напрями популярної музики. Музичне виконавство.

Семінарське заняття 1. Поняття «національна культура».

Семінарське заняття 2. Малярська спадщина Т. Шевченка.

Семінарське заняття 3. Музика в культурі України.

Змістовий модуль 2.

ТЕАТР І КІНО УКРАЇНИ (69 БАЛІВ)

Тема 3.

ЕТАПИ РОЗВИТКУ УКРАЇНСЬКОГО ТЕАТРУ

Обрядовий пратеатр (стародавні народні ігри, свята). Мистецтво скоморохів.

Шкільний театр, зв'язок із викладанням поезики та риторики. Вертеп.

Театр корифеїв: представники, репертуар, значення в історії культури. Проблема репертуару як чинник драматургічної діяльності І. Карпенка-Карого, М. Старицького, М. Кропивницького. Творчий шлях М.Заньковецької.

Провідні актори та режисери українського театру ХХ ст.
Леся Курбас і «Березіль». Творча співпраця з М. Кулішем.
Сучасний драматичний, музичний і ляльковий театр. Проблема репертуару сучасного українського театру.

Лекція 4.

КІНОМИСТЕЦТВО УКРАЇНИ

Ігровий кінематограф в українській культурі. Світове значення творчості О.Довженка. Довженко і тоталітарна ідеологія. Особливість інтерпретації української теми вв кінематографі Довженка.

“Поетичне кіно”: характерні особливості стилю, представники. Антитоталітарний дискурс мовою поетичного кіно.

Кінематограф сучасної України. Напрями розвитку.

Фольклор – основне джерело розвитку української анімації (“козацький” серіал та ін.). Пошуки нової художньої мови в сучасній українській анімації.

Семінарське заняття 4. Сучасний український театр: «київська перспектива»..

Семінарське заняття 5. Українське «поетичне» кіно

Змістовий модуль 3.

АРХІТЕКТУРА

І ДЕКОРАТИВНО-ПРИКЛАДНЕ МИСТЕЦТВО УКРАЇНИ(63 БАЛІВ)

Лекція 5.

АРХІТЕКТУРНА ІСТОРІЯ УКРАЇНИ.

УКРАЇНСЬКЕ ДЕКОРАТИВНО-ПРИКЛАДНЕ МИСТЕЦТВО

Особливості розвитку архітектури України. Монументальний стиль архітектури доби Київської Русі, зв'язок із візантійськими традиціями. Оборонна архітектура. Церковна архітектура доби бароко. Архітектура та скульптура ХІХ ст.: класицизм і російський ампір. (І.Мартос, Л.Позен та ін.). Палацово-паркові комплекси. Романтичні тенденції в класицистичних паркових комплексах (Софіївка, маєтки Галаганів, Кочубеїв).

Еклектизм української архітектури кінця ХІХ ст. Віденський неоренесанс і необароко в архітектури Західної України. Архітектура і скульптура українського авангарду. Творчість О.Архипенка.

Відображення в декоративно-ужитковому мистецтві народної культури, її традицій та звичаїв. Металообробка, гончарство, дереворізьблення, кісткорізьблення, ткацтво, склоробство та ін. види декоративного мистецтва.

Семінарське заняття 6. Барокова архітектура України

Семінарське заняття 7. Українське декоративно-прикладне мистецтво.

Ключові поняття:

Архітектура, бароко, Біблія, глобалізація, декоративно-прикладне мистецтво, державна церква, джихад, екологічна культура, екуменізм, етнічна релігія, європоцентризм, дхарми, живопис, інтелігенція, контркультура, Коран, культурно-історичний регіон, кіномистецтво, маргінальна культура, масова культура, менталітет, міф, музика, неорелігії, опера, оперета, ритуал, світобачення, свято, субкультура, традиція, театр, урбанізація

Вивчення студентами дисципліни завершується іспитом

ПЛАНИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Семінар 1.

ПОНЯТТЯ «НАЦІОНАЛЬНА КУЛЬТУРА», ЇЇ МАТЕРІАЛЬНІ ТА ДУХОВНІ ЦІННОСТІ

План

1. Феномен культури: багатозначність і багатогранність. Структура культури, її функціональні прояви. Культура і цивілізація. Співвідношення світової та національної культур.
2. Поняття етнічної та національної культури. Визначення етнічної культури, її складові: обряди, звичаї, міфи, фольклор, релігійні вірування, особливості побуту тощо. Формування мемуфонду української культури.
3. Концептуальні підходи щодо визначення категорії «культура»: її сутності, функцій та структури.

Завдання:

Скласти табличку періодизації української культури. До одного з обраних періодів підібрати ілюстрації

Література:

Кордон М.В. Українська і зарубіжна культура: курс лекцій. К.: ЦУЛ, 2003. 508 с.
Кравець М. С. Культурологія: навчальний посібник. Львів: Магнолія плюс, 2003. 235 с.
Культурологія: навчальний посібник. К.: Центр навчальної літератури, 2003. 288 с.
Українська та зарубіжна культура: навчальний посібник. К.: Знання, КОО, 2000. 622 с.
Шейко В.М. Історія української культури. К.: Кондор, 2006. 264 с.

Семінар 2.

МАЛЯРСЬКА СПАДЩИНА Т. ШЕВЧЕНКА

План

1. Етапи творчої еволюції Шевченка-художника.
2. Джерела і тематичний діапазон мистецького доробку Т. Шевченка.
3. Концепція людини в живописній інтерпретації.
4. Автопортрети Т. Шевченка.
5. Живописні і графічні жанри в малярській спадщині Т. Шевченка. Перцептивний, аналітичний і композиційний методи малювання в застосуванні художника. Досвід Т. Шевченка і сучасні техніки малювання.

Індивідуальне завдання:

Підготувати виступ «Т. Шевченко-художник», використовуючи як ілюстрацію одну з картин (на вибір)

Література:

Антонович Д. В. Шевченко-маляр. К.: Україна, 2004. 272 с.
Генералюк Л. Універсалізм Шевченка: взаємодія літератури і мистецтва. К.: Наукова думка, 2008. 544 с.
Яцюк В. М. Віч-на-віч із Шевченком: іконографія 1838-1861 років. К.: Балтія Друк, 2004. 112 с.
Русакова Л. Професійний дар Тараса Шевченка як художника та його вплив на сучасні підходи до формування техніки малювання. Психологія. 2014. №1. С. 33 – 38.
Степовик Д. В. Українське мистецтво першої половини XIX століття. К. : Мистецтво, 1982. 191 с.
Український живопис XIX — початку XX ст.: альбом. Хмельницький: Галерея, 2005. 272 с.

Семінар 3.

МУЗИКА В КУЛЬТУРІ УКРАЇНИ: ОПЕРНЕ УКРАЇНСЬКЕ МИСТЕЦТВО

1. «Наталка Полтавка» І. Котляревського в історії розвитку української оперної традиції.

2. Творчість П. Гулака-Артемівського.
3. Оперне мистецтво М. Лисенка.
4. Сучасне оперне мистецтво України.

Завдання:

Скласти словник-довідник «Видатні оперні співаки України»

Література:

Корній Л., Сюта Б. Українська музична культура. Погляд крізь віки. К., 2014. 608 с.
 Висоцький О. Ю. Історія української культури : Навч. посібник. Дніпропетровськ : НМетАУ, 2009. 130 с.
 Горський В. С. Історія української філософії: Курс лекцій. К. : Наукова думка, 1996. 286 с.
 Нариси з історії театрального мистецтва України ХХ століття. К. : Інтертехнологія, 2006. 1054 с.
 Історія української музики : в 6 т. / редкол.: М. М. Гордійчук (голова) [та ін. К. : Наук. думка, 1989 – 1992.

Семінар 4. СУЧАСНИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ТЕАТР

План

1. Поняття «театральна школа» і «театральна система».
2. Традиції класичної української драматургії у формуванні сучасного театру:
 - нова українська драматургія;
 - драматургія «театру корифеїв»;
 - модерністська драматургія (символізм О.Олеся, модерна драма В.Винниченка, інтелектуальна драма М.Куліша та ін.)
3. Театри і драматургія сучасної України

Завдання:

Проаналізувати репертуар київських драматичних театрів (на вибір) за останні 3-5 років, визначити національний і зарубіжний складники, жанрові тенденції

Література:

Веселовська Г. І. Український театральний авангард. К. : Фенікс, 2010. 368 с.
 Висоцький О. Ю. Історія української культури : Навч. посібник. Дніпропетровськ : НМетАУ, 2009. 130 с.
 Нариси з історії театрального мистецтва України ХХ століття. К. : Інтертехнологія, 2006. 1054 с.

Семінарське заняття 5. УКРАЇНСЬКЕ «ПОЕТИЧНЕ» КІНО

План

1. Роль О. Довженка у формуванні традиції українського кіномистецтва.
2. Дефініція і характерні ознаки «поетичного» кіно.
3. Творчість представників «поетичного» кіно.
4. Сучасний український кінематограф і традиції «поетичного кіно».

Індивідуальне завдання:

Переглянути один із фільмів поетичного кіно (на вибір), підготувати есе «Мова символів у фільмі...»

Література:

Зубавіна І. Б. Кінематограф незалежної України: тенденції, фільми, постаті. К. : ФЕНІКС, 2007. 296 с.
 Брюховецька О. [Поетичний матеріалізм. «Тіні забутих предків»](#). «Кіно-театр», 2013. №6.
 Українське поетичне кіно. *Український словник-довідник екранних медіа*. Рутковський О. К. : ІМФЕ ім. М. Т. Рильського НАН України, 2007. 304 с.

Пащенко А. [Українське поетичне кіно як зразок національного кінематографа](#). «Кіно-театр», 2012: №2

[Контрасти кіно шістдесятих в «Мистецькому Арсеналі»](#). Довженко центр, 2015

Левицька Й. «Повернення до коріння. Українське поетичне кіно». Переклад з польської: Любов Горбенко. Київ: Редакція журналу «Кіно-Театр», Видавництво «Задруга». 2011. 124 с.

[Брюховецька Л. Прорив до вічного](#). «Кіно-театр», 2008. №5

Брюховецька Л. Поетична хвиля українського кіно. Київ: Мистецтво, 1989. 172 с.

Брюховецька Л. [«Поетичне кіно: заборонена школа»](#). Київ: «АртЕк», Редакція журналу «Кіно-Театр». 2001. 468 с.

Семінарське заняття 6. БАРОКОВА АРХІТЕКТУРА УКРАЇНИ

План

1. Вплив готики і Ренесансу на формування української архітектури козацької доби.
2. Розвиток архітектурного мистецтва у XIV- XVI ст.
3. Українська архітектура у XVII ст.

Завдання:

Обрати пам'ятку архітектури Києва і подати опис з погляду стилістичних рис

Література:

Архітектурна спадщина України. К., 1995. Вип.2: Національні особливості архітектури народу України. 1995. 273 с.

Історія української архітектури. За ред. В. Тимофієнка. К.: Техніка, 2003. 471 с.

Історія української культури: Побут. Письменство. Мистецтво. Театр. Музика. К.: Либідь, 2002. 650 с.

Історія української культури: В 5 т. Т. 2: Українська культура XIII - першої половини XVII століть. К., 2001. 846 с.

Теорія та історія архітектури. К., 1995. 268 с.

Семінарське заняття 7. УКРАЇНСЬКЕ ДЕКОРАТИВНО-ПРИКЛАДНЕ МИСТЕЦТВО

План

1. Види декоративно-прикладного мистецтва, історико-практична зумовленість їх поширення. Утилітарний характер виробів декоративно-прикладного мистецтва.
2. Основні центри художніх промислів України.
3. Світогляд, вірування і ментальність українців у зразках декоративно-прикладного мистецтва.

Завдання:

Скласти словник-довідник основних українських центрів декоративно-прикладного мистецтва

Література:

Висоцький О. Ю. Історія української культури : Навч. посібник. Дніпропетровськ : НМетАУ, 2009. 130 с.

Горський В. С. Історія української філософії: Курс лекцій К. : Наукова думка, 1996. 286 с.

Протас М. О. Українська скульптура XX століття. К. : Інтертехнологія, 2006. 278 с.

Самойлович В. П. Народна архітектура України в ілюстраціях. К. : Абрис, 1999. 281 с.

5. KAPITKA

Загальна кількість годин:

90 навч. годин, з них: лекційних - 10, семінарських - 14, самостійна робота - 45, семестровий контроль –15 год., модульний контроль – 6.

Форма контролю: іспит

Тиждень	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Модулі	Змістовий модуль I					Змістовий модуль II			Змістовий модуль III			
Назва модуля	Образотворче і музичне мистецтво України з погляду історичної перспективи					Театр і кіно України			Архітектура і декоративно-прикладне мистецтво України			
К-сть балів за модуль	70 б.					69 б.			63 б.			
Лекції	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Дати												
Теми лекцій	Образотворче мистецтво України (1 б.)	Українське музичне мистецтво (1 б.)				Етапи розвитку українського театру (1 б.)	Кінематограф України		Архітектура і декоративно-прикладне мистецтво України (1 б.)			
Теми семінарських занять		Поняття «національна культура» (11 б.).	Тараса Шевченка (11 б.).	Музика в культурі України. (11 б.)		Сучасний український театр: «кйївська перспектива» (11 б.)	Українське «поетичне» кіно (11 б.)		Барокова архітектура України (11 б.)	Українське декоративно-прикладне мистецтво (11 б.)		
Самостійна робота	Самостійні роботи 1-2 (10 балів)					Самостійні роботи 3-6 (20 б.)			Самостійні роботи №7-9 (15 б.)			
Модульний контроль	25 б.					25 б.			25 б.			
іспит												

6. КОНТРОЛЬ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ

6.1. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ СТУДЕНТІВ

Вид діяльності студента	Максимальна кількість балів за	1 модуль		2 модуль		3 модуль	
		Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	2	2	2	2	1	1
Відвідування семінарських занять	1	3	3	2	2	2	2
Робота на семінарському занятті	10	3	30	2	20	2	20
Виконання завдань для самостійної роботи	5	2	10	4	20	3	15
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	35	1	30
Разом:			70		69		63
Максимальна кількість балів:	202						
Розрахунок коефіцієнта:	3,4						

6.2. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ І КРИТЕРІЇ ЇЇ ОЦІНЮВАННЯ

Загальні методичні рекомендації:

Згідно з навчальним планом, на самостійну роботу курсу «Історія української художньої культури» виділено 45 годин. За робочою програмою курсу це 9 тем, вивчення яких дає можливість збалансувати й розширити отриману під час лекцій інформацію і здобути на семінарських заняттях навички аналізу дослідницьких здобутків української та зарубіжної компаративістики.

План кожної з 9 тем, винесених на самостійне опрацювання, – це ключові питання, на які, готуючи (за бажанням) конспекти, необхідно звернути увагу. Для успішного освоєння матеріалу, винесеного на самостійне опрацювання, радимо скласти конспект запропонованого джерела з розрахунку на те, що виконавець зможе скористатись власними записами (тезами) під час підготовки до іспиту.

- **Форма виконання:** письмова
 - **Форма подання результатів** - файл текстового формату, створений у середовищі Microsoft Word.
 - **Термін:** кожне з письмових завдань для самостійного опрацювання теми необхідно подати впродовж вивчення модуля, але не пізніше дати виконання відповідної модульної контрольної роботи
- Максимальна оцінка - 5 балів.**

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

Кількість	Оцінка
-----------	--------

балів	
5	представлений матеріал розкриває і обґрунтовує тему, завдання виконано в повному обсязі
4	представлений матеріал недостатньо обґрунтований, виконане завдання містить неточності, які, проте, не впливають на зміст виконаної роботи
3	представлений матеріал недостатньо обґрунтований, виконане завдання містить неточності, які частково впливають на якість виконаної роботи
2	є неточності у викладенні матеріалу, відсутня логічна послідовність виконаної роботи
1	допущені фактичні помилки в змісті роботи, тема не розкрита

Тема 1.

«Історія української культури» як навчальна дисципліна (5 балів)

Предмет, завдання та структура курсу «Історія української культури». Наукове визначення поняття «культура». Культура і цивілізація. Основні підходи до вивчення феномену культури у сучасній культурології (еволюціоністський, соціологічний, антропологічний, циклічний та ін.). Духовна та матеріальна культура. Світова та національна культура. Основні функції культури. Проблема періодизації української культури. Культурологічна думка України.

Тема 2.

Соціокультурні та свідомісні виміри буття української людини (5 балів).

Культура як «друга природа людини», як відображення вимірів її життєдіяльності, закладених історичною, соціально-культурною традицією у свідомості, підсвідомому та несвідомому. Людина як суб'єкт і об'єкт культури. Культурні парадигми, що визначають спосіб і форми сприйняття світу українською людиною. Природне, соціальне і культурне в людині, її інші культурологічні характеристики. Антропологема духовності у вимірі суперечливої та складної природи людини. Світогляд як вихідна форма духовного освоєння світу. Самовизначення людини через міфологічний, релігійний, науковий, речовинно-повсякденний, філософський та інші типи світогляду. Культуротворчість як свобода у розумінні сучасної людини. Поняття культурного поля життєдіяльності людини. Класичні типи української людини як прояв у всіх формах духу народу («сковородинська», «шевченківська», «гоголівська»). Соціокультурний вимір української перспективи: основні типи української людини у сучасному культурному просторі («кризова людина», «людина опору», «підприємницька людина», «європейська людина», «людина споживання» тощо). Людський вимір сучасного культурного простору: теорія «людських відносин» (Е. Мейо, Д. Макгрегор, Ф. Херуберг, М. Далтон, Маріо В. Ваттс та ін.). Внесок українських вчених у розробку теорії та методології сталого людського розвитку (І. Курас, Ф. Надольний, В. Пазенок, Л. Губерський, В. Кремень, М. Михальченко та ін.). Проект нової людини – Homo Kulturel.

Тема 3-4

Феномен культури Київської Русі (10 балів)

Київська Русь як історико-культурне підґрунтя для розвитку культури українського народу. Яскравість, колоритність, самобутність культури Київської Русі. Становлення Київської Русі як найбільшої країни ранньосередньовічної Європи, Гардаріки – «країни міст». Культура дохристиянської Русі: язичницька релігія, писемність, моральні та правові норми, фольклор, архітектура, скульптура, давньоруські ремісничі мистецтва, високий рівень духовної культури. Запровадження християнства на Русі: визначення розвитку української культури через ідею цілісності Всесвіту, де першопричиною всього є Бог. Зміна та гармонізація світоглядних орієнтирів, системи цінностей, наповнення духовної культури

гуманістичними змістами. Церква та її роль у культурному житті Київської Русі. Монастирі. Освіта. Школи. Бібліотеки. Книжна справа. Літописи. Культова та палацова архітектура. Софіївський собор, Десятинна церква. Фрески та мозаїка. Внесок Ярослава Мудрого в розвиток культури. Пам'ятки літератури («Остромирове Євангеліє», «Ізборник Святослава» 1073 та 107 рр., «Слово про закон і благодать», «Повість временних літ», «Повчання» Володимира Мономаха, «Слово о полку Ігоревім»). Ювелірне мистецтво, ткацтво, килимарство, вишивка. Пісенне і музичне мистецтво. Вплив Київської Русі на розвиток культури сусідніх народів. Галицько-Волинське князівство як продовження розвитку української державності та культури київської доби. Діяльність князів Ярослава Осмомисла, Романа Мстиславича, Данила Галицького. Широкі зв'язки Галицько-Волинської Русі з іншими землями України, державами Східної та Західної Європи. Розвиток архітектури, скульптури, малярства. Іконопис. Освіта і письменство. Галицько-Волинський літопис.

Тема 5-6.

Українська культура доби бароко та Просвітництва (друга половина XVII – кінець XVIII ст.) (10 балів)

Історико-культурна ситуація в Україні другої половини XVII – XVIII ст. Визвольна війна українського народу під проводом Б. Хмельницького. Поділ і роз'єднання українських земель. Зростання значення козацтва, його вплив на національну свідомість українців. Козацько-гетьманська держава. Гетьманська Україна за часів Івана Мазепи, Івана Скоропадського, Кирила Розумовського. Гуманістична спрямованість розвитку української духовної культури. Митрополит Петро Могила. Освіта і наука. Культурно-просвітницька діяльність Києво-Могилянської академії. Розвиток української суспільно-політичної та філософської думки. Діяльність і творчість Ф. Прокоповича і Г. Сковороди.

Українське бароко, його самобутній національний характер. Ораторсько-проповідницька проза, мемуарно-історичні твори, козацькі літописи Самовидця, Г. Граб'янки, С. Величка. Народні думи та пісні про визвольну війну. Розвиток барокової поезії, церковної музики. Поширення хорового (партесно-хорального) співу. Бароко у живопису. Жовківська художня школа (Іван Руткевич, Йов Кондзелевич, Василь Петранович). Богородчанський іконостас. Розвиток парсунного портрета і гравюри. Барокова архітектура. Друга «золота доба» українського мистецтва Івана Мазепи. Будівничі українського бароко – І. Григорович-Барський, Степан Ковнір, Б. Меретин і ін. Садово-паркове та ужитково-декоративне мистецтво. Гуманістична спрямованість, барокова піднесеність і величність духовної культури українського народу.

Тема 7-8.

Українська культура XX століття: визначні феномени, художні течії та стилі. (10 балів)

Культурні явища початку XX століття. Успіхи культурної самоорганізації в освіті, релігії, мистецтві, наукових товариствах тощо. Демократизація державних, соціокультурних інституцій. Особливості національно-культурного відродження (1917-1930 рр.). Розвиток національної освіти. Створення Української академії наук (УАН). Розвиток літературного процесу. Впливи європейського модернізму: символізм, футуризм, кубізм, група «неокласиків». Драматургія, театр. Театр «Березіль» Леся Курбаса. Образотворче мистецтво. Український авангард. Школа М. Бойчука. Абстракціонізм (Василь Кандинський). Скульптура. Музичне мистецтво. Українізація як процес навернення до рідної культури.

Чорна доба «розстріляного відродження». Переслідування та знищення традиційно-звичаєвої культури. Репресії проти української інтелігенції. Розгром української церкви. Ідеологічний диктат, поширення денационалізованої масової культури. Громадянський опір

комуністичному режимові засобами культури і мистецтва (1957 – 1987 рр.). Подальший етап національно-духовного оновлення (з 1987 р.). Формування нової генерації творців української культури – шістдесятників. Відродження національної самосвідомості. Діячі української культури в еміграції.

Тема 9

Сучасна українська культура: здобутки та перспективи (5 балів)

Соціокультурний стан українського суспільства. Рушії культурного життя: вибудова громадянського суспільства; відродження, розвиток і збереження культурної спадщини; пріоритет національних духовних цінностей у загальнолюдському контексті. Артефакти української культури, внесені до Списку визначних пам'яток світової культури. Інтеграція країни у світовий культурний простір: підвищена увага до збереження українських національних традицій, розвиток освіти і науки, національного виховання, мистецтва; утвердження української мови, української книги.

Культура постмодернізму. Постмодерністські риси української літератури. Театр. Кіномистецтво. Постмодернізм в українському живописі. Розмаїття образних систем. Сюрреалізм, соц-арт, конструктивізм, неоромантизм, психоделіка тощо. Проблема типології української національної культури у вимірі сучасної цивілізації.

Трансформація української культури в процесі становлення інформаційної цивілізації.

Суперечливість впливу інформаційно-комп'ютерної революції на процеси розвитку культури. Формування «екранної культури», її вплив на створення людиною власного образу реальності, на систему цінностей. Невимушений характер телевізійної комунікації, її монологічний характер, вплив на культурологічно-психологічне самовизначення особистості. Розвиток комп'ютерних технологій як культури знакових систем, вихід на діалог з людиною. Мережа Інтернет як підґрунтя планетарної, загальнолюдської культури. Комп'ютерна контркультура, хакерська субкультура. Кіберкультура, особливості світогляду кіберпанків. Поняття гіпертексту, його специфіка. Діалог в комп'ютерній культурі. Комп'ютерні ігри, їх вплив на свідомість та спосіб життя особистості. Поняття віртуальної реальності, її характерні ознаки. Поняття симулякра. Освіта й інформаційно-комп'ютерна культура. Поняття комп'ютерного мистецтва у сучасній культурології. Комп'ютерні технології і нові форми спілкування в українській та світовій культурі. Зміна функціональних проявів культури, змісту духовних процесів.

6.3.ФОРМИ ПРОВЕДЕННЯ МОДУЛЬНОГО КОНТРОЛЮ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Загальні методичні рекомендації

Модульні контрольні роботи – форма підсумкового контролю здобутих знань і вмінь кожного зі змістових модулів курсу. Їх виконання – це, зазвичай, логічне завершення лекційного та семінарського курсів, перевірки засвоєння тем на самостійне опрацювання, останній етап роботи перед іспитом.

- **Форма проведення:** письмова. Кожен зі студентів отримує окремий варіант контрольного завдання, що містить 2 питання.

Форма подання результатів - письмова. У разі відсутності студента на занятті з поважної причини можливість написати модульну контрольну роботу надається на індивідуальній консультації.

- **Термін:** Модульна контрольна робота проводиться в письмовій формі упродовж одного аудиторного заняття (80 хв.).

- **Максимальна оцінка** - 25 балів.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ВИКОНАННЯ МОДУЛЬНОЇ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

Оцінка	Бали	Вимоги
Відмінно	23-25	Знання, виконання в повному обсязі з незначною кількістю (1-2) несуттєвих помилок (вищий рівень)
Дуже добре	20-23	Знання, виконання в повному обсязі зі значною кількістю (3-4) несуттєвих помилок (вище середнього рівень)
Добре	18-20	Знання, виконання в неповному обсязі з незначною кількістю (1-2) суттєвих помилок (середній рівень)
Задовільно	15-18	Знання, виконання в неповному обсязі зі значною кількістю (3-5) суттєвих помилок/недоліків (нижче середнього рівень)
Достатньо	10-15	Знання, виконання в неповному обсязі, але є достатніми і задовольняють мінімальні вимоги результатів навчання (нижче середнього рівень)
Незадовільно	6-10	Знання, виконання недостатні і не задовольняють мінімальні вимоги результатів навчання з можливістю повторного складання модулю (низький рівень)
Незадовільно	1-5	З обов'язковим повторним курсом модуля (знання, вміння відсутні)

МОДУЛЬНА КОНТРОЛЬНА РОБОТА 1.

1. Формування і розвиток української культури в IX-XIII ст.
2. Формування і розвиток української культури в XIV-XVII ст.
3. Вплив Західної Європи на розвиток української культури в епоху Середньовіччя.
4. Вплив мистецтва Відродження на українську архітектуру (сер. XVI ст.).
5. Українське зодчество другій половини в XVII в.
6. Еволюція української скульптури і живопису в XIV-XVII ст.
7. Вплив релігійного мистецтва на український живопис.
8. Значення українського мистецтва другої половини XIV – першої половини XVII ст. у вітчизняній історії.
9. Вплив зовнішньо- та внутрішньополітичної політичної ситуації на розвиток

української культури у XVII – XVIII ст.
10. Патріотичне піднесення і культурна інтеграція різних регіонів України під час визвольної війни.

МОДУЛЬНА КОНТРОЛЬНА РОБОТА 2.

1. Мистецтво на українських землях періоду раннього нового часу. Його історичне значення.
2. Стан українського мистецтва перша половина XIX ст.
3. Українська культура в період національного відродження (друга половина XIX – початок XX ст.).
4. Розвиток українського театрального мистецтва. М.Кропивницький, М.Заньковецька.
6. Музика. М.Лисенко – основоположник української класичної музики.
6. Основні тенденції культурного розвитку в 20-і рр. XX ст.
7. Національно-культурне піднесення 20-х XX ст. років в Україні як передумова розбудови освіти і науки. Підсумки українізації
8. Основні напрямки в розвитку українського мистецтва у 20-30-і рр. XX ст.
9. Стан української кінематографії. О. Довженко.
10. Трагедія української культури у період сталінізму.

МОДУЛЬНА КОНТРОЛЬНА РОБОТА 3.

1. Культура УРСР під час Другої світової війни.
2. Політика правлячої комуністичної партії у сфері культури українського народу у другій половині 40-х рр.. – першій половині 60-х рр. XX ст.
3. Посилення ідеологізації культури, вихолощення національної самобутності з культурного і духовного життя українського народу в 60-80-ті рр. XX ст.
4. Негативні наслідки наступу тоталітаризму на культуру.
5. Українська культура в умовах кризи авторитарного режиму..
6. Українські митці і дисидентський рух.
7. Соціокультурна ситуація незалежної України.
8. Новий статус національної культури.
9. Розвиток культури національних меншин.
10. Нові відносини держави і церкви в Україні на сучасному етапі.

6.4. ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

Екзаменаційний білет містить 2 теоретичних питання.

Відповідь на кожне завдання оцінюється за 40-бальною шкалою залежно від рівня знань.

Результат іспиту визначається шляхом ділення суми балів, отриманих за 2 завдання, на їх кількість.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ НА ІСПИТІ

Рівень знань	Оцінка за 40-бальною шкалою	Критерії оцінювання відповіді
Відмінний рівень	30 – 40	<i>Відповідь студента:</i> містить повний, розгорнутий, правильний виклад матеріалу з поставленого питання; демонструє знання основних понять і категорій та взаємозв'язку між ними, вірно розуміння змісту основних теоретичних положень; вказує на вміння давати змістовний та логічний аналіз матеріалу з поставленого питання; демонструє здатність самостійно оцінювати різноманітні ситуації та робити власні висновки в разі неоднозначності характеру поставленого питання чи проблеми
Добрий рівень	20 – 29	<i>Студент дав досить повну та логічно обґрунтовану відповідь на поставлене питання, але в наявності наступні недоліки:</i> незначні неточності при поясненні; недостатньо розкритий предмет запитання, основні поняття носять тезисний характер; оформлення <u>екзаменаційної</u> роботи в цілому є акуратним, але містить виправлення; окремі формулювання є нечіткими; є в наявності інформація, що не відноситься до змісту <u>екзаменаційного</u> питання.
Задовільний рівень	10 – 19	<i>Студент дав відповідь на поставлене питання, однак допустив суттєві помилки як змістовного характеру, так і при оформленні відповіді на питання, а саме:</i> зміст відповіді свідчить про невірне розуміння окремих аспектів поставленого питання; - відповідь елементарна, свідчить про недостатню обізнаність з основними науковими теоріями і концепціями, що стосуються питання; - відповідь викладена недостатньо аргументовано, не містить аналізу проблемних аспектів поставленого питання; - у роботі багато грубих орфографічних помилок
Незадовільний рівень	0 – 9	Студент взагалі не відповів на питання, або його відповідь є неправильною, тобто містить грубі змістовні помилки щодо принципових аспектів поставленого питання. Аргументація відсутня взагалі або ж є абсолютно аналогічною.

Орієнтовні питання до іспиту

1. Визначити поняття культура, нація, національна культура. Прослідкувати процес еволюції поняття культура. Розкрити суть теоретичних концепцій культурного прогресу.

2. Схарактеризувати українську національну культуру як цілісну систему. Розкрити поняття національної самосвідомості. Дати визначення етнічної культури, її

складових. Характеристика універсальних цінностей української національної культури. Дати трактування поняття «національне відродження».

3. Витоки української культури. Наукові розвідки з проблем етногенезу й культурогенезу українців. Проблема історичної періодизації української культури.

4. Теорії походження українського народу. Про походження етнонімів «Русь», «Рось», «русини», «Україна».

5. Визначити найхарактерніші риси трипільської культури. Охарактеризувати процес етнічного розвитку слов'янства (зарубинецька і черняхівська культури). Побут і звичаї давніх слов'ян.

6. Міфологічна культура, її роль у розвитку давньоруської та сучасної української культури. Світогляд як вихідна форма духовного освоєння світу. Поняття культурного поля життєдіяльності людини.

7. Класичні типи української людини. Основні типи української людини у сучасному українському просторі.

8. Процес становлення Київської Русі як найбільшої країни ранньосередньовічної Європи. Особливості культури дохристиянської Русі. Процес християнізації як рушій нових культурних процесів у Київській Русі.

9. Особливості християнського світогляду. Роль церкви у культурному житті Київської Русі. Специфіка художньої культури Київської Русі. Розвиток системи освіти у культурі Київської Русі. Літопис як винятковий жанр у культурі Київської Русі.

10. Традиційність в українській культурі: святково-обрядова творчість народу як спосіб життя.

11. Галицько-Волинське князівство як продовження розвитку української державності та культури київської доби. Пам'ятки архітектури, скульптури, малярства Галицько-Волинської Русі. Галицько-Волинський літопис в українській культурі.

12. Суспільно-історичні та культурні процеси у житті українського народу в період з XIV по першу половину XVII ст. Складність церковного життя в Україні у XVI – першій половині XVII ст. Початок кириличного друкування та його значення для поширення наукових знань. Українські першодруки Івана Федорова. Створення видатної пам'ятки української культури – Пересопницького Євангелія.

13. Історико-культурні наслідки Берестейської церковної унії. Поширення католицизму на українських землях. Виникнення братств, спрямування їх діяльності на утвердження в українській культурі гуманістичних ідеалів просвітництва. Явище полемічної літератури в Україні. Іван Вишенський. Острозька академія в розвитку освіти й духовного життя України.

14. Козаччина як культурне явище: захист віри, прав і культури українського народу. Лицарська культура Запорізького братства. Особливості пісенно-поетичної творчості козацької доби. Феномен кобзарства. Образ козака Мамая, його символічно-узагальнюючий характер. Зростання значення козацтва, його вплив на національну свідомість українців.

15. Козацько-гетьманська держава за часів Івана Мазепи, Івана Скоропадського, Кирила Розумовського. Діяльність Митрополита Петра Могили, його вплив на розвиток духовної культури України. Культурно-просвітницька діяльність Києво-Могилянської академії. Феофан Прокопович як виразник гуманістичних ідеалів в українській культурі.

16. Вертеп і вертепна драма в українській культурі.

17. Проблема духовної сутності людини у філософії та творчості Григорія Сковороди. Українське бароко, його самобутній національний характер.

18. Козацькі літописи Самовидця, Г. Граб'янки, С. Величка. Жанр народної думи в українській культурі. Народні думи та пісні про визвольну війну.

19. Розвиток барокової поезії, церковної музики. Музична культура періоду бароко.

20. Бароко у живопису. Жовківська художня школа. Розвиток парсунного портрета і гравюри.
21. Будівничі українського бароко. Садово-паркове та декоративно-ужиткове мистецтво.
22. Місце Т.Г. Шевченка в українській та світовій культурах.
23. М. Лисенко і розвиток української класичної музики.
24. І. Я. Франко та митець і дослідник української культури.
25. Внесок М.І. Костомарова у дослідження та популяризацію української культури.
26. Культурницько-просвітницька діяльність П. Куліша.
27. Роль М. С. Грушевського у національно-культурному розвитку України.
28. Національно-культурне відродження у Галичині. «Руська трійця».
29. Леся Українка в українській художній культурі.
30. «Українізація» 20-х років ХХ ст. як соціокультурний феномен. Впливи європейського модернізму на розвиток української культури.
31. Український театр 20 – 30-х років ХХ ст. Театр «Березіль» Леся Курбаса.
32. Розвиток образотворчого мистецтва. Школа М. Бойчука.
33. О.Довженко та український кінематограф.
34. Досягнення і втрати української культури 30-х років ХХ ст. Чорна доба «розстріляного відродження».
35. Українська культура в часи воєнних випробувань. Громадянський опір комуністичному режимові засобами культури (1957 – 1987 рр.).
36. Формування нової генерації творців української культури – шістдесятників.
37. Діячі української культури в еміграції. Є. Маланюк, О. Архипенко.
38. Інтеграція України у світовий культурний простір. Артефакти української культури серед визначних досягнень світового культурного простору.
39. Постмодернізм в українській художній культурі.
40. Формування «екранної культури», її вплив на систему людських цінностей.

7.РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

Базова (основна) література

1. Академічне релігієзнавство : Підручник для вузів / за ред. А. М. Колодного. – К. : Світ знань, 2000. – 862 с.
2. Александрович В. Мистецтво Галицько–Волинської держави / В. Александрович. – Львів : НАНУ, 1999. – 132 с.
3. Бокань В. Історія культури України: Навч. посібник / В. Бокань, Л. Польовий. – К. : МАУП, 2002. – 256 с.
4. Висоцький О. Ю. Історія української культури : Навч. посібник / О. Ю. Висоцький. – Дніпропетровськ : НМетАУ, 2009. – 130 с.
5. Горський В. С. Історія української філософії: Курс лекцій / В. С. Горський. – К. : Наукова думка, 1996. – 286 с.
6. Грицак Я. Нариси історії України. Формування модерної української нації / Я. Грицак. – К. : Генеза, 2000. – 360 с.
7. Історія релігії в Україні : Навч. посібник / за ред. А. М. Колодного, П. Л. Яроцького. – К. : Т-во «Знання», 1999. – 735 с.
8. Історія світової та української культури : Підручник / В. А. Гречко, І. В. Чорний, В. А. Кушнерук, В. А. Режко. – К. : Літера, 2002. – 463 с.
9. Історія української культури / За загал. ред. І. Крип'якевича. – К. : Либідь, 2002. – 656 с.
10. Історія української культури / За ред. О. Павлова. – К. : Центр учбової літератури, 2012. – 368 с.
11. Історія української та зарубіжної культури / за ред. С. М. Клапчука, В. Ф. Остафійчука. – К. : Знання, 2002. – 351 с.
12. Історія української культури у 5-ти т. Т. 1. Історія культури давнього населення України / Ю. С. Асєєв, В. Д. Баран, І. А. Баранов. – К. : Наукова думка, 2001. – 1134 с.
13. Історія української культури у 5-ти т. Т. 2. Українська культура XIII – першої половини XVII ст. / В. С. Александрович, В. Г. Балушок, М. Б. Боянівська. – К. : Наукова думка, 2001. – 846 с.
14. Історія української культури у 5-ти т. Т. 3. Українська культура другої половини XVII – XVIII ст. / В. С. Александрович, В. Й. Борисенко, Т. М. Виврот. – К. : Наукова думка, 2003. – 1246 с.
15. Історія української культури у 5-ти т. Т. 4. Кн. 1. Українська культура XIX ст. / А. Ф. Артюх, В. Г. Балушок, Г. Б. Бондаренко. – К. : Наукова думка, 2008. – 1008 с.
16. Історія української культури у 5-ти т. Т. 4. Кн. 2. Українська культура XIX ст. / А. Ф. Артюх, В. Г. Балушок, Г. Б. Бондаренко. – К. : Наукова думка, 2005. – 1294 с.
17. Кордон М. В. Українська та зарубіжна культура : Підручник / М. В. Кордон. – К. : Центр учбової літератури, 2007. – 584 с.
18. Культура і побут населення України: Навч. посібник / за ред. В. І. Наулко, Л. Ф. Артюх. – К. : Либідь, 1993. – 288 с.
19. Культурологія : Навч. посібник / за ред. Т. Б. Гриценко, С. П. Гриценко, А. Ю. Кондратюк. – К. : Центр навчальної літератури, 2007. – 392 с.
20. Культурологія : теорія та історія культури : Навч. посібник / за ред. І. І. Тюрменко, О. Д. Горбула. – К. : Центр навчальної літератури, 2004. – 368 с.
21. Культурологія : українська та зарубіжна культура. Навч. посібник / І. Зязюн, В. Семашко та ін. ; Ред. М. М. Закович. – К. : Знання, 2007. – 567 с.
22. Лекції з історії світової та вітчизняної культури : Навч. посібник / За ред. проф. А. Яртия та проф. В. Мельника. – Львів : Світ, 2005. – 568 с.
23. Мистецтво України: Біографічний довідник / За ред. А. В. Кудрицького. – К. : Укр. енцикл., 1997. – 700 с.
24. Попович М. Нарис історії культури України / М. Попович. – К. : «АтрЕк», 1998. – 728 с.

25. Українська і зарубіжна культура. Навч. посібник / Під. заг. ред. К. В. Заблоцької. – Донецьк : Східний видавничий дім, 2001. – 372 с.
26. Українська культура : Історія і сучасність : Навч. посібник / С. О. Черепанова, В. Г. Скотний, І. В. Бичко та ін. – Львів : Світ, 1994. – 455 с.
27. Українська культура в європейському контексті / Ю. П. Богуцький. – К. : Знання, 2007. – 680 с.
28. Шевченко І. Україна між Сходом і Заходом. Нариси з історії культури до початку XVIII століття / І. Шевченко. – Львів : Інститут Історії Церкви Львівської Богословської Академії 2001. – 250 с.
29. Шейко В. М. Історія української культури : Навч. посібник / В. М. Шейко, Л. Г. Тишевська. – К. : Кондор, 2006. – 264 с.

Допоміжна література

1. Багалій Д. Український мандрований філософ Григорій Сковорода / Д. Багалій. – К. : Оріє, 1992. – 472 с.
2. Білецький П. О. Українське мистецтво другої половини XVII – XVIII століть / П. О. Білецький. – К. : Мистецтво, 1981. – 159 с.
3. Веселовська Г. І. Український театральний авангард / Г. І. Веселовська. – К. : Фенікс, 2010. – 368 с.
4. Грабович Г. До історії української літератури : дослідження, есії, полеміка. – К. : Критика, 2003. – 631 с.
5. Грицак Я. Пророк у своїй вітчизні. Франко та його спільнота (1856 – 1886) / Я. Грицак. – К. : Критика, 2006. – 632 с.
6. Гусев В. І. Філософія доби Відродження / В. І. Гусев. – К. : Університет «Києво-Могилянська академія», 1993. – 91 с.
7. Дашкевич Я. Національна самосвідомість українців на зламі XVI-XVII ст. / Я. Дашкевич. // Сучасність. – 1992. – № 3. – С.65-74.
8. Дворнік Ф. Слов'яни в Європейській історії та цивілізації / Ф. Дворнік. – К. : Дух і Літера, 2000. – 528 с.
9. Енциклопедія трипільської цивілізації : у 2 томах. Т.1. / за ред. М. Ю. Відейка. – К. : Укрполіграфмедіа, 2004. – 703 с.
10. Енциклопедія трипільської цивілізації : у 2 томах. Т.2. / за ред. М. Ю. Відейка. – К. : Укрполіграфмедіа, 2004. – 656 с.
11. Єрмакова Н. Березільська культура: Історія, досвід / Н. Єрмакова. – К. : Фенікс, 2012. – 512 с.
12. Забужко О. Notre Dame d'Ukraine : Українка в конфлікті міфологій / О. Забужко. – К. : Факт, 2007. – 640 с.
13. Забужко О. Філософія української ідеї та європейський контекст : франківський період / О. Забужко. – К. : Факт, 2009. – 156 с.
14. Забужко О. С. Шевченків міф України. Спроба філософського аналізу / О. Забужко. – К. : Факт, 2009. – 160 с.
15. Залізняк Л. Л. Первісна історія України / Л. Л. Залізняк. – К. : Вища школа, 1999. – 264 с.
16. Зубавіна І. Б. Кінематограф незалежної України: тенденції, фільми, постаті / І. Б. Зубавіна. – К. : ФЕНІКС, 2007. – 296 с.
17. Зубар В. Античний світ Північного Причорномор'я / В. Зубар, Е. Ліньова, Н. Сон. – К. : Вид-во ім. О. Теліги, 1999. – 320 с.
18. Зубарь В. М. Боги и герои античного Херсонеса / В. М. Зубар. – К. : Изд. дом «Стилос», 2005. – 188 с.
19. Іванова Л. Г. Україна між Сходом і Заходом – до проблеми становлення національної ідеї в українській суспільно-політичній думці в контексті східноєвропейського розвитку (І половина XIX ст.) / Л. Г. Іванова. – К. : НПУ ім. М. Драгоманова, 2007. – 136 с.

20. Ісаєвич Я. Українське книговидання: витоки, розвиток, проблеми / Я. Ісаєвич. – Львів : Інститут українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України, 2002. – 520 с.
21. Карпов А. В. Язычество, христианство, двоеверие : религиозная жизнь Древней Руси в IX – XI веках / А. В. Карпов. – СПб. : Алатея, 2008. – 184 с.
22. Климов В. Феномен Петра Могили (Біографія. Діяльність. Позиція) / В. Климов, А. Колодний, А. Жуковський та ін. – К. : Дніпро, 1996. – 270 с.
23. Когут З. Російський централізм і українська автономія: Ліквідація Гетьманщини, 1760 – 1830 / З. Когут. – К. : Основи, 1996. – 317 с.
24. Кордон М. В. Українська та зарубіжна культура: Підручник. К. : Центр учбової літератури, 2007. 576 с.
25. Кравич Д. П. Українське мистецтво. – Т. 1. / Д. П. Кравич, В. А. Овсійчук, С. О. Черепанова. – Львів : Світ, 2004. – 256 с.
26. Кравич Д. П. Українське мистецтво. – Т. 2. / Д. П. Кравич, В. А. Овсійчук, С. О. Черепанова. – Львів.: Світ, 2004. – 268 с.
27. Кравич Д. П. Українське мистецтво. – Т. 3. / Д. П. Кравич, В. А. Овсійчук, С. О. Черепанова. – Львів.: Світ, 2005. – 286 с.
28. Крижицький С. Д. Античні міста держави Північного Причорномор'я / С. Д. Крижицький, В. М. Зубар, А. С. Русяєва. – К. : Вид. дім "Альтернативи", 1998. – 352 с.
29. Литвинов В. Ренесансний гуманізм в Україні / В. Литвинов. – К. : Вид-во Соломії Павличко «Основи», 2000. – 472 с.
30. Ловмянский Г. Религия славян и её упадок / Г. Ловмянский. – СПб. : Академический проект, 2003. – 512 с.
31. Макаров А. Світло українського бароко / А. Макаров. – К. : «Мистецтво», 1994. – 247 с.
32. Маланюк Є. Нариси з історії нашої культури / Є. Маланюк. – К. : АТ «Обереги», 1992. – 80 с.
33. Моренець В. П. Національні шляхи поетичного модерну першої половини ХХ ст.: Україна і Польща : монографія / В. П. Моренець. – К. : Основи, 2002. – 327 с.
34. Наєнко М. К. Художня література України : Від міфів до модерної реальності. – К. : Просвіта, 2008. – 1063 с.
35. Нариси з історії театрального мистецтва України ХХ століття / Редкол. : В. Сидоренко (голова) та ін. – К. : Інтертехнологія, 2006. – 1054 с.
36. Нечуй-Левицький І. Світогляд українського народу. Ескіз української міфології / І. Нечуй-Левицький. – К. : АТ «Обереги», 2003. – 144 с.
37. Огієнко І. І. Дохристиянські вірування українського народу / І. І. Огієнко. – К. : АТ «Обереги», 1992. – 424 с.
38. Огієнко І. І. Історія українського друкарства / І. І. Огієнко. – К. : Либідь, 1994. – 448 с.
39. Огієнко І. Українська культура / І. І. Огієнко. – К. : Абрис, 1991. – 272 с.
40. Павличко С. Дискурс модернізму в українській літературі / С. Павличко. – К. : Либідь, 1999. – 448 с.
41. Протас М. О. Українська скульптура ХХ століття / М. О. Протас. – К. : Інтертехнологія, 2006. – 278 с.
42. Раевский Д. С. Мир скифской культуры / Д. С. Раевский. – М. : Языки славянских культур, 2006. – 600 с.
43. Репресоване «відродження» / Упоряд. О. І. Сидоренко, Д. В. Табачник. – К. : Україна, 1993. – 399 с.
44. Роготченко О. О. Соціалістичний реалізм і тоталітаризм / О. О. Роготченко. – К. : ФЕНІКС, 2007. – 608 с.
45. Самойлович В. П. Народна архітектура України в ілюстраціях / В. П. Самойлович. – К. : Абрис, 1999. – 281 с.

46. Сарбей В. Г. Національне відродження України / В. Г. Сарбей. – К. : Вид. дім «Альтернативи», 1999. – 336 с.
47. Сидоренко В. Д. Візуальне мистецтво від авангардних зрушень до новітніх спрямувань : Розвиток візуального мистецтва України XX – XXI століть / В. Д. Сидоренко. – К. : ВХ[студіо], 2008. – 188 с.
48. Скржинская М. В. Древнегреческие праздники в Элладе и Северном Причерноморье / М. В. Скржинская. – К. : Институт истории Украины НАН Украины, 2009. – 363 с.
49. Степовик Д. В. Українське мистецтво першої половини XIX століття / Д. В. Степовик. – К. : Мистецтво, 1982. – 191 с.
50. Толочко О. П. Київська Русь / О. П. Толочко, П. П. Толочко. – К. : Вид-во «Альтернатива», 1998. – 352 с.
51. Українська література XIV – XVI ст. – К.: «Наукова думка», 1988. – 600 с.
52. Український авангард 1910-1930 років [Ізоматеріал] : альбом / автор і упоряд. Д. О. Горбачов. – К. : Мистецтво, 1996. – 400 с.
53. Український живопис XIX — початку XX ст. : альбом. – Хмельницький : Галерея, 2005. – 272 с.
54. Український живопис XX – поч. XXI ст. : альбом. – Хмельницький : Галерея, К. : Артанія Нова, 2006. – 304 с.
55. Український іконопис XII—XIX ст. з колекції НХМУ. Альбом. – Хмельницький : Галерея, 2005. – 256 с.
56. Український модернізм 1910-1930 : альбом. – Хмельницький : Галерея, 2006. – 288 с.
57. Український портрет XVI – XVIII ст.: альбом. – Хмельницький : Галерея, 2006. – 355 с.
58. Уманцев Ф. С. Мистецтво давньої України: історичний нарис / Ф. С. Уманцев. – К. : Либідь, 2002. – 328 с.
59. Федів Ю. А. Історія української філософії / Ю. А. Федів, Н. Г. Мозкова. – К. : Україна, 2001. – 510 с.
60. Фіголь М. Мистецтво стародавнього Галича / М. Фіголь. – К. : Мистецтво, 1997. – 224 с.
61. Чижевський Д. І. Історія української літератури / Д. І. Чижевський. – К. : Видавничий центр «Академія», 2003. – 568 с.
62. Чижевський Д. Нариси з історії філософії на Україні / Д. Чижевський. – К. : Вид-во "Орії", 1992. – 230 с.
63. Чижевський Д. І. Філософія Г. С. Сковороди / Д. І. Чижевський. – Харків : Прапор, 2004. – 272 с.
64. Чмихов М. О. Давня культура: Навч. посібник / М. О. Чмихов. – К. : Либідь, 1992. – 228 с.
65. Шейко В.М. Історія української культури. – Х.: ХДАК, 2001. – 400 с
66. Щербак В. О. Українське козацтво: формування соціального стану. Друга половина XV – середина XVII ст. / В. О. Щербак. – К. : Видавничий дім "KM Academia", 2000. – 300 с.
67. Яковенко Н. Нарис історії України з найдавніших часів до кінця XVIII ст. / Н. Яковенко. – К. : Генеза, 1997. – 312 с.
68. Яковенко Н. Паралельний світ. Дослідження з історії уявлень та ідей в Україні XVI – XVII ст. / Н. Яковенко. – К. : Критика, 2002. – 416 с.

8.ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ:

ЕНК курсу за адресою: <https://elearning.kubg.edu.ua/course/view.php?id=22196>
<http://izbornyk.org.ua/> – бібліотека текстів з історії української культури,
першоджерела з історії української літератури та мови, історії України.
<http://poetry.uazone.net/> – бібліотека української поезії
<http://elib.nplu.org/> – бібліотека «Культура України»
<http://mari.kiev.ua/> – Інститут проблем сучасного мистецтва Національної академії
мистецтв України
<http://etnolog.org.ua/> – Інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології
ім. М. Т. Рильського НАНУ
<http://k-ua.net/> – сайт «Культура України».
http://kultura.ho.ua/books_ku.htm – Культурологічна бібліотека

ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ІСТОРІЇ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ

1. «Ізборник» — Історія України IX-XVIII ст. Першоджерела та інтерпретації : URL: www.litopys.org.ua.
2. Актуальні проблеми української лінгвістики: теорія і практика: URL: http://www.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Apul/index.html.
3. Лінгвістичний портал «Мова-info»: URL: www.mova.info
4. Мова: URL: http://www.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Mova/index.html
5. Мова і культура: URL: http://www.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Mik/index.html.
6. Проект «Нова мова»: URL: www.novamova.com.ua.
7. Розум.org.ua – швидкий доступ до знань : URL: www.rozum.org.ua.
8. Словники України on-line: URL <http://lcorp.ulif.org.ua/dictua>.
9. Українська етнографія : URL: <http://etno.uaweb.org/>
10. Українська та зарубіжна культура: Навч.-метод. посібник для самостійного вивчення дисципліни / Р. М. Вечірко та ін. – К.: КНЕУ, 2003. – С. 49 – 69. URL: http://6201.org.ua/files/1/ukr_ta_zar_kulultura.zip
11. Вечірко Роман. Феномен української культури // Вітчизна. – 2006. – №11-12. URL: http://vitchyzna.ukrlife.org/11_12_06vech.htm
12. Висоцький О. Ю. Історія української культури. Дніпропетровськ: НМетАУ, 2009. – С. 5 – 11. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/books/2009/09vojiuk.pdf>